

Veselības ministrija

Brīvības iela 72, Rīga, LV-1011, tālr. 67876000, fakss 67876002, e-pasts vm@vm.gov.lv, www.vm.gov.lv

Rīgā

Datums skatāms laika zīmogā Nr. 01-11.1/6247
Uz 25.11.2021 Nr. 622.12/5-194-13/21

Latvijas Republikas Saeimai
Informācijai:
Slimību profilakses un kontroles centram
Nacionālajam veselības dienestam

*Par atbildes sniegšanu uz
Saeimas deputātu jautājumu
Nr.323/J13*

Veselības ministrija ir saņēmusi Saeimas Prezidija 2021. gada 25. novembra vēstuli Nr.622.12/5-194-13/21, ar kuru pārsūtīts Saeimas deputātu jautājums “*Par normatīvajos aktos lietotajiem jēdzieniem un antigēnu paštestiem (iesniegts 25.11.2021.)*” (jautājuma reģistra Nr.323/J13). Iesniedzu atbildi uz iesniegtajiem jautājumiem.

1. *Uz kādiem jaunākajiem zinātniskajiem pētījumiem balstās Veselības ministrija nosakot, ka pilnībā vakcinētu personu atrašanās telpā vai teritorijā (publiskā vai privātā pasākumā, pakalpojumu sniegšanas vai darba vietā) rada epidemioloģiski drošu vidi, t.i., tādu vidi, kurā tiek mazināts sabiedrības veselības apdraudējums, ko izraisa SARS-Cov-2 vīruss?*

Vakcinācija samazina risku inficēties ar SARS-CoV-2 vīrusu, tādējādi samazinot vīrusa cirkulāciju sabiedrībā. Kā liecina jaunākie pētījumi, pret Covid-19 nevakcinētiem cilvēkiem un vakcinētiem cilvēkiem vīrusa slodze organismā ir vienāda, tomēr vakcinētiem cilvēkiem ir zemāks risks inficēties ar vīrusu, un vakcinēti cilvēki no vīrusa atbrīvojas daudz ātrāk nekā nevakcinēti cilvēki. Tādējādi vakcinēti cilvēki rada mazāku infekcijas pārneses risku. Pētījumu analīze un apkopojums par šo ir pieejams Eiropas slimību profilakses un kontroles centra publikācijās¹.

To parāda arī situācija Latvijā. Saskaņā ar Slimību profilakses un kontroles centra datiem šī gada 45.nedēļā, salīdzinot saslimstības intensitāti uz 100 000

¹ <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/TGU-20211019-1878.pdf>

iedzīvotājiem vakcinēto un nevakcinēto/daļēji vakcinēto cilvēku vidū, vakcinēto cilvēku vidū Covid-19 gadījumi konstatēti 2,1 reizes retāk nekā to cilvēku vidū, kas nav pilnībā vakcinēti. Ņemot vērā minēto, var secināt, ka vidē, kur uzturas cilvēki, kas ir pilnībā vakcinēti pret Covid-19 vai to pārslimojuši, ir mazāka SARS-CoV-2 cirkulācija un tādējādi šajā vidē var ievērot mazāk striktas epidemioloģiskās drošības prasības, proti, tā ir epidemioloģiski droša vide.

2. Kā Veselības ministrija no EDL 1.panta 8.punkta ir izsecinājusi jēdzienu "epidemioloģiski droša persona"? T.i., uz kāda tiesiskā pamata Veselības ministrija jēdzienā "epidemioloģiskā drošība" iekļauj tieši personas - cilvēkus, ja no EDL 1.panta 8.punktā esošās jēdziena "epidemioloģiskā drošība" legāldefinīcijas ir skaidri redzams, ka tajā runa ir par: "profilaksi; higiēnu; pretepidēmijas nosacījumiem; ārstniecības nosacījumiem; organizatoriskajiem nosacījumiem"? Kurā no šīm kategorijām un uz kāda tiesiskā pamata tiek ierindotas personas (cilvēki)?

Epidemioloģiskās drošības likumā ir definēta epidemioloģiskā drošība kā profilakses, arī higiēnas, pretepidēmijas, ārstniecības un organizatorisko nosacījumu un pasākumu kopums, lai mazinātu sabiedrības veselības apdraudējumu, ko izraisa infekcijas slimības un veselību ietekmējošo vides faktoru kaitīgā iedarbība.

Specifiskā aizsardzība pret Covid-19 (vakcinācijas vai pārslimošanas rezultātā) ir viens no efektīvākajiem specifiskās profilakses pasākumiem Covid-19 izplatības ierobežošanai, un tas veido epidemioloģiskās drošības ietvaru. Tādējādi cilvēki, kas ir pilnībā vakcinēti vai ieguvuši aizsardzību pēc atveseļošanās no Covid-19, veido epidemioloģiski drošu vidi.

3. Ko nozīmē "pilnībā vakcinēta persona" un ko nozīmē "epidemioloģiski droša persona noteiktā laikposmā" (runājot tieši par pilnībā vakcinētām personām)?

Ministru kabineta noteikumu Nr. 662² 2.16. apakšpunktā ir definīcija "pilnībā vakcinēta persona", kurā noteikts kādas personas var uzskatīt par pilnībā vakcinētām, kā jau bija atzīmēts arī Jūsu vēstulē. Skaidrojot izteikumu "epidemioloģiski droša persona noteiktā laikposmā", informējam, ka laikposms, kad iestājas statuss "pilnībā vakcinēta persona", ir atkarīgs no vakcīnas otrās devas ievades datuma, vai Janssen vakcīnas gadījumā vienas devas ievades datuma un 14 dienu laika posma paiešanas pēc vakcinācijas, kā skaidrots tālāk atbildē uz 5. jautājumu.

Kā arī, ja persona ir pārslimojusi Covid-19 (ar RNS testu ir apstiprināta inficēšanās ar SARS CoV-2) un ir ievadīta vismaz viena Latvijā atzītas vakcīnas deva, un no tās ievades ir pagājušas 14 dienas, persona tiek uzskatīta par pilnībā vakcinētu.

² Ministru kabineta 2021. gada 28. septembra noteikumi Nr. 662 "Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai". <https://likumi.lv/ta/id/326513>

Kā arī pilnībā vakcinēta var būt persona, ja tai ir ievadītas Latvijā atzīto vakcīnu jauktas devas atbilstoši Zāļu valsts aģentūras tīmekļvietnē publicētajai Covid-19 vakcinācijas rokasgrāmatai un kurai kopš vakcinācijas kursa pabeigšanas ir pagājušas 14 dienas.

4. Ko nozīmē “pilnam vakcinācijas kursam atbilstošs devu skaits”? Cik devas katrai no Latvijā lietojamajām vakcīnām tiek uzskatītas par “atbilstošu devu skaitu”?

Katras vakcīnas lietošana, t.sk. devu skaits ir noteikts vakcīnas lietošanas instrukcijā. Vakcīnu pret Covid-19 lietošanas instrukcijas pieejamas ZVA tīmekļvietnē www.zva.gov.lv esošajā Zāļu reģistrā (lai ar tām iepazītos, meklētājā jāieraksta attiecīgās vakcīnas nosaukums). Papildus informācija iekļauta atbildē uz 5.jautājumu.

5. Kāds ir “pilns vakcinācijas kurss” katrai no Latvijā izmantojamajām Covid-19 vakcīnām?

Pilns vakcinācijas kurss pirmreizējai vakcinācijai Latvijā lietotām Covid-19 vakcīnām, lai saņemtu vakcinācijas sertifikātu, ir šāds:

- Comirnaty 2 vakcīnas devas;
- Spikevax 2 vakcīnas devas;
- Vaxzevria 2 vakcīnas devas;
- Covid-19 vaccine Janssen viena vakcīnas deva.

Pēc pilna vakcīnas kursa saņemšanas aizsardzība pēc vakcinācijas izveidojas 15-tajā dienā, un tad sadarbspējīgs vakcinācijas sertifikāts paliek aktīvs.

Papildus minētajam tiek rekomendēts arī saņemt balstvakcināciju atbilstoši Zāļu valsts aģentūras tīmekļa vietnē publicētajai vakcinācijas rokasgrāmatai (<https://www.zva.gov.lv/lv/veselibas-aprupes-specialistiem-un-iestadem/zales/vakcinas-pret-covid-19>). Šobrīd balstvakcinācijas saņemšana neietekmē iespēju saņemt sadarbspējīgu vakcinācijas sertifikātu.

6. Vai “pilns vakcinācijas kurss”, kā to saprot MK noteikumu Nr. 662 pieņemšanas brīdī un šo jautājumu uzdošanas brīdī, ir tāds pats, kāds tas būs arī ilgākā laika periodā pēc MK noteikumu Nr. 662 pieņemšanas, t.i., vai, balstoties uz tiesiskās paļāvības principu, Veselības ministrija var droši apgalvot, ka, piemēram, arī 2022.gada 1.jūnijā un 31.decembrī jēdziens “pilnībā vakcinēta persona” būs tieši tāds pats, kāds tas ir šobrīd? Citiem vārdiem sakot, vai jēdziens “pilnībā vakcinēta persona” paliks nemainīgs pēc satura un šobrīd “pilnībā vakcinētas personas” var paļauties uz to, ka viņām tuvākā vai tālākā nākotnē netiks pieprasīts turpināt vakcinēšanos?

Nosacījumi attiecībā uz vakcinācijas procesu ir balstīti Eiropas Zāļu aģentūras, starptautisko veselības organizāciju, Latvijas Imunizācijas valsts padomes rekomendācijās, kā arī pierādījumos balstītā informācijā.

Tā kā joprojām turpinās Covid-19 vakcīnu pēcreģistrācijas fāzes pētījumi,

tai skaitā, lai noteiktu to iedarbīguma termiņu, perspektīvā var mainīties priekšstats par aizsardzību pret Covid-19 vakcinācijas vai pārslimošanas rezultātā. Tādējādi arī Eiropas Savienības regulējumā, kā arī nacionālajā regulējumā varētu tikt mainīti nosacījumi, kas ir pilnībā vakcinēta vai pārslimojusi persona. Tādējādi nav iespējams apgalvot, ka nākamajā gadā izpratne par aizsardzību pret Covid-19 būs tieši tāda pati kā šobrīd. Vairāku infekciju gadījumā ir nepieciešams regulāri mūža garumā veikt balstvakcināciju, lai saglabātu vakcinācijas rezultātā iegūto specifisko aizsardzību pret infekciju. Tā ir gan gripas, gan difterijas, gan ērcu encefalīta gadījumā. Tāpat arī tā ir normāla prakse, ka nosacījumi un rekomendācijas vakcinācijai tiek koriģētas atbilstoši jaunākajiem pierādījumiem, un līdztekus tam tiek mainīti vakcinācijas kalendāri, jo vakcīnregulējamās infekcijas slimības ir viens no pētniecības objektiem.

7. Ņemot vērā to, ka vairākās valstīs, uzrādot saslīkstības rādītājus, datus tiek atsevišķi izdalīti gan tie cilvēki, kuri nav vakcinēti, gan tie cilvēki, kuri ir uzsākuši vakcinācijas kursu, gan tie, kuri ir to pilnībā pabeiguši, lūdzam attiecīgi sniegt informāciju par Covid-19 inficēšanās gadījumiem, ievērojot norādīto sadalījumu no 2021.gada 1.augusta līdz atbildes sniegšanas dienai. Tāpat lūdzam rast iespēju turpmāk publiski atspoguļot ikdienas datus tieši šādā sadalījumā

1.Tabula. *Reģistrēto Covid-19 inficēšanās gadījumu skaits saistībā ar vakcinācijas statusu sadalījumā pa nedēļām (SPKC dati)*

Nedēļa	Covid-19 gadījumu skaits	Covid-19 gadījumu skaits nevakcinēto personu vidū	Covid-19 gadījumu skaits daļēji vakcinēto personu vidū (uzsāktā vakcinācija)	Covid-19 gadījumu skaits pilnībā vakcinēto personu vidū (pabeigta vakcinācija + 14 dienas)
31	522	428	23	71
32	701	557	21	123
33	923	732	38	153
34	1,274	1,033	45	196
35	2,199	1,683	84	432
36	2,675	2,097	104	474
37	3,367	2,605	132	630
38	4,226	3,252	135	839
39	6,855	5,180	302	1,373
40	9,635	7,097	435	2,103
41	14,340	10,607	733	3,000
42	16,957	11,508	1,403	4,046
43	16,566	10,126	1,802	4,638
44	12,685	7,097	1,532	4,056
45	8,516	4,847	819	2,850
46	5,776	3,172	472	2,132

Norādām, ka kopš š.g. 1.novembra Atvērto datu portālā tiek publicēta ikdienas statistika saistībā ar vakcinācijas statusu:

<https://data.gov.lv/dati/lv/dataset/covid-19/resource/d499d2f0-b1ea-4ba2-9600-2c701b03bd4a>

8. Ņemot vērā to, ka no 6.decembra ir paredzēts ieviest paštestēšanos visās darba vietās, lūdzam sniegt atbildi: kāds ir šī pasākuma mērķis un ilgums?

Izvērtējot epidemioloģisko situāciju pēc pastiprinātajiem epidemioloģiskās drošības pasākumiem, kuri ar Ministru kabineta 2021.gada 20.oktobra lēmumu tika noteikti no 22.oktobra līdz 15.novembrim, tika secināts, ka ir izdevies apturēt inficēšanās pieaugumu, to samazināt un stabilizēt situāciju slimnīcās, tomēr pieauguma riski pastāv, tādēļ ir ierobežotas iespējas drošības pasākumu mazināšanai.

Atbilstoši Eiropas Slimību profilakses centra (turpmāk – ECDC) rekomendācijām³ paštesti uzlabo testēšanas pieejamību, paātrina diagnostiku, līdz ar to piedāvā iespēju agrāk izolēt inficētās personas un samazināt tālāku infekcijas transmisiju. ECDC vērtē, ka kontrolējamā vidē (skolās, darba vietās, dažādās institūcijās) regulāri veiktai testēšanai ir lielāka efektivitāte, nekā plašam masu skrīningam. Tas skaidrojams ar prognozējamāku testēšanas regularitāti, kvalitatīvāku tās veikšanu, kā arī labāk izstrādātām un ievērotām kontroles un ziņošanas procedūrām.

Ņemot vērā, ka Latvijas epidemioloģiskā situācija nav stabila, ar inficēšanās pieauguma riskiem, un iespējas drošības pasākumu atvieglošanai ir ierobežotas, kā arī to, ka plaša paštestu izmantošana darba vietās ir efektīvs līdzeklis vīrusa transmisijas samazināšanai, tie pieejami par zemu cenu, pietiekamā daudzumā un ar ātrām piegādēm, tādēļ Veselības ministrija ir rosinājusi darba devējiem organizēt Covid-19 antigēna skrīninga testus klātienē strādājošajiem darbiniekiem. Tiek plānots, ka 2021.gada 30. novembra Ministru kabineta sēdē tiks pieņemts lēmums par iespēju darba devējiem brīvprātīgi organizēt visu darbinieku (arī ar vakcinācijas un pārslimošanas sertifikātu) testēšanu uz Covid-19.

Šobrīd, saskaņā ar Ministru kabineta Rīkojumu Nr.720⁴, paštestu organizēšana darba vietās ir spēkā līdz 2022. gada 11. janvārim. Ja epidemioloģiskā situācija uzlabosies, šī prasība un tās darbības termiņš var tikt pārskatīts.

9. Ņemot vērā to, ka izglītības iestādēm tika piegādāti “Genrui” SARS-

³ European Centre for Disease Prevention and Control (2021). Considerations on the use of self-tests for COVID-19 in the EU/EEA, <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/considerations-use-self-tests-covid-19-eueea>; European Centre for Disease Prevention and Control (2021). Options for the use of rapid antigen detection tests for COVID-19 in the EU/EEA – first update, <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/Options-for-the-use-of-rapid-antigen-tests-for-COVID-19-first-update.pdf>

⁴ Ministru kabineta 2021. gada 9. oktobra rīkojums Nr. 720 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu". <https://likumi.lv/ta/id/326729/redakcijas-datums/2021/12/06>

CoV-2 antigēnu testi bez tiem pievienotas lietošanas instrukcijas valsts valodā, lūdzam sniegt atbildi: kāda iepirkuma ietvaros tika veikta šo testu iepirkšana, kāda ir iepirkuma summa un apjoms un vai šādu testu aprīte ir likumīga. Ja atbilde ir pozitīva, lūdzu sniedziet tam pamatojumu, norādot konkrētu normatīvo aktu.

Testus ārstniecības iestādēm piegādā laboratorijas, kas nodrošina Covid-19 testēšanas skrīninga pakalpojumus izglītības iestādēm. Laboratorijām ir pienākums iegādāties un nogādāt testēšanas komplektus izglītības iestādēm, kā arī nodrošināt instrukciju par to lietošanu. Veselības ministrija nodrošina testēšanas pakalpojumu apmaksu, bet nav bijusi iesaistīta konkrētu testu iegādē. Par testu cenām aicinām vērsties pie konkrētās laboratorijas, kas šos testus ir iegādājusies.

Veselības ministrs

(paraksts*)

Daniels Pavļuts

Dace Būmane 67876148

dace.bumane@vm.gov.lv

Jana Feldmane 67876119

Jana.feldmane@vm.gov.lv

Santa Pildava 67475148

santa.pildava@spkc.gov.lv

Anete Baškevica 67 043 760

anete.baskevica@vmnvd.gov.lv